

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologiae Mysticae Sive Exercitiorum Spiritualium Admodum Reverendi Patris P. Aloysii Siderei, Alias Vincentii Caraffa, Societatis Iesv Praepositi Generali, Tomvs ...

ex Italico Latino recenter idiomate opera et studio fidelissimi cuiusdam
interpretis donatus

Iter ad coelum in quatuor partitum Semitas seu partes, & Fasciculum
Myrrhæ

Caraffa, Vincenzo

Coloniae Agrippinae, 1660

Caput 1. Verum gaudium reperitur in Deo, non in creaturis

[urn:nbn:de:hbz:466:1-49363](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-49363)

EXERCITIUM SECUNDUM.

De Verò Gaudio.

CAPUT I.

*Verum gaudium reperitur in Deo,
non in creaturis.*

Mnes amant gaudium, ait D. Chryso- s. Chryso-
stomus, & letam ducere vitam: *Hom. 18.*
omnes operantur propter gaudium. *Cur. 20m. 5.*
rit & sudat mercator, ut gaudeat de
pecuniâ: descendit in arenam miles,
ut gaudeat de victoriâ: amabit superbus,
ut gaudeat de gloriâ.

Unde si quilibet, quidnam desideraret, ioterrogare-
tur: Responderet, inquit Augustinus, *Velle gaudere: Aug. 10. 1.*
bit rem ac letam desidero ducere vitam. Ac propterea *li. 10. conf.*
Sed Sanctus Doctor valde approbat illud dictum *Gen. 2. 21.*
alium: *Trahit suamque voluptas: trahitur unus- Idem 10. 9.*
quisque à proprio gaudio, cunctos invitat voluptas; *11. 26. in*
sed hoc vera, aut apparens. Ratio est, quia omnes desi- *200.*
derant amare, & occupari alicujus objecti amore; &
pulsio amoris est communis omnibus: ergo etiam
omnibus conveniens erit delectatio, aut gaudium,
Pars III. C quod

111
207
57

quod tanquam effectus ex amore ac unione
lecti resultat.

*Aristot.
Ethi 7.*

Præterea, juxta doctrinam Philosophi:
mal. cum vigilat, in labore est, & labor est
animal vigilando laborat, & laborando par-
dam tristitiam, etto propter contractum
sa penumero non lentit, ut patet in acti-
auditionis, & similibus: ergo omnibus et-
nis esse debet aliqua delectatio contra hanc
quia innaturale est, proptio malo convalescere
bere medicinam. Quæ de causâ delectationis
riales ab Aristotele nuncupantur medicinz,
tristitiæ medentur, & remedium conferunt
por cibi medetur tristitiæ famis, & delectatio
fastidio pœnz que laboris medelam conferet.

*S. Greg. in
Iob,*

Denique, ut affirmat S. Gregorius, sine
anima non potest esse: aut enim infans delictis
summis: delectatio namque & gaudium, quæ
ris effectus, animæ vita suot, sicut & ipse amor
quemadmodum vivere nequit anima sine actu
ita neque in vitâ durare potest sine actu gaudi-
quanquam ea, quæ diximus, verissima sint, quæ
unum appetant finem, in unum scopum ca-
mpnes, & unum respiciant objectum, quod
& delectatio; nihilominus haud omnes ca-
diuntur viam, eò quod istius finis allequentur
capiant media exercitia varia: *Vnum est, quod*

*S. Aug. lib.
10. conf. c.
21. cit.*

*omnes nituntur, scilicet, ut gaudeant, & alia
illinc assequatur.*
Adhæc, omnes conveniunt in fine gaudi-
io materiâ gaudij. Enimvero eam alij
vicio, alij in virtute, alij in creaturis,
dem Creatore.

*Seneca
epist. 13.*

Et hoc est fundamentum vitæ spiritualis,
nostræ, nostræque creationis finis: scilicet
quodnam sit objectum veri gaudij, quod
tionis nostræ materia, cui anima innititur
cum pace & quiete delectetur & quiescat.
*mentum est, quò pervenitur ad summum
gaudeas.*

Quapropter huic in finem nobis in vocandum est Spiritus sancti Numen ac Lumen, quo nos illuminet, ut, quod verum bonum, verique gaudij fundamentum sit, esse cognoscamus.

Pro veritatis huius notitiâ, primò exponendum veritas, quæ qualesque sint conditiones veri gaudij. S. Augustinus & S. Thomas cum communi SS. Patrum sententia docent duas esse: *Gaudium sive fructio est, quod delectat ut ultimum.* Prima conditio est, quod delectet. Secunda, quod *delectet, ut ultimum bonum.* Ita, ut in ratione boni & gaudij contineat in se: *non plus ultra*: quia est tale bonum, quod supra se nullum aliud habet bonum: est tale gaudium, quod supra se non habet aliud gaudium: est delectatio ac voluptas talis, quæ quietum efficit omnem, omnem fatiat appetitum, explet omne desiderium, omniaque omnis boni possibilis desideria.

Videmus igitur, anima mea, num in creaturis verum reperias gaudium cum utraq; præfata conditione: an, videlicet, *delectet, & delectent ultimum*, ut ultra quiet, pax, & lætetas cordis nostri. Perfectio huiusmodi non reperies: etenim quodcumque objectum creatum etiam in se perfectissimum (veluti esset inter Angelos primus Seraphinus) cum sit res creata, *delectat, quod est prima conditio*: nihilominus *non delectat ut ultimum*, quod est secunda conditio: quidem non est ultimum bonum, cum supra se maius habeat bonum, aut creatum, aut possibile: ergo in illa creaturâ verum reperitur gaudium, quia quælibet creatura proprio bono propriæque perfectionis quæcumque illa sit, inscriptum insculptumque habet: *non ultra.*

Hoc idem S. Bernardinus expendit hac ratione. Si Tom. 4. serm. 45.
 quæquam ad tantam sublevaretur excellentiam, evehereturque ad talem perfectionis eminentiam, ut infinitis dignitatibus doratus thesauris, absoluto potiretur dominio, impetio in omnes naturas corporeas, non terrestres dominaretur; verum etiam cælestes: dominaretur cælis, aquis, soli: adeo, ut pro libitu & arbitrio suo fateret

faceret dies & noctes, longas & breves. Insuper
 dominio superadderetur dominium omnium
 rarum spiritualium, Dæmonum, Angelorum
 gelorum, Seraphinorum: qui omnes ad nuntian-
 rerent, & debita cum reverentia ac promptis
 jussis ejus obtemperarent. Præterea, si
 istius sese etiam extenderet supra omnes Sancto-
 rorumque Regiam, quæ est sanctissima
 Maria, & supra Sanctum Sanctorum, qui est Christus
 quantum Homo. Denique, si talis, præterquam
 modi gauderet dominio, cunctis ditaretur
 talibus possibilibus, sanctorum, fortitudinis,
 rodinis, essetque etiam impassibilis & immu-
 Quidam de tali ad tantam felicitatem ex-
 reretur? procul dubio dicendum, & hoc fore
 judicium: tamen si is eò usque ut evellet
 atamen à vero adhuc longissime abest gaudium,
 finitè distat: quod enim possidet, creaturæ
 quod creatum est, non delectat ut ultimum
 delectat ut summum bonum: ac proinde
 causa veri gaudij, quod quietet, sanctorum
 nostram.

Ergo creaturas tanquam in bono steriles
 insufficientes dimittamus: siquidem nec
 continent delectationem, nec perfectam fru-
 deamus verò, an verum gaudium ejusque
 inveniatur in Deo? & affirmativa est res-
 quid est Deus? Est ultimus finis: ergo
 num: ergo delectat ut ultimum, & per hoc
 teria est, & objectum veri gaudij, com-
 Non plus ultra. Non habet supra se aliud bonum
 est ultimum & summum bonum, est ultimum
 in Deo solo, & non in creaturis, verum gaudium
 dium, vera lætitia, vera fruitio, vera pax, vera
 vera cordis humani quies.

Quod si igitur in Deo solo, & non in creaturis
 reperitur gaudium: eoque, anima mea, tu
 tua, ut deserens Deum, adhuc creas creaturas
 valedic omnibus creaturis, renuncia cunctis

fectibus & desiderijs : cor tuum aperi Deo tuo , &
 in eo solo , tanquam in proprio gaudij , omnisque conso-
 lationis fonte quære solatium & gaudium.

CAP. II.

*Eadem veritas alijs suadetur ratio-
 nibus.*

Ratio secunda erit, quia, juxta doctrinam S. Bona- S. Bon. in j.
 venturæ, omne bonum creatum comparatum ad
 bonum increatum Dei est veluti solum punctum : et
 eodem modo affertur, duobus modis communicatur Deo
 primo, *ad intra*, & hæc communicatio infinita est; se-
 cundo, *ad extra*, & hæc finita est, & instar puncti : quia
 hoc, quod Deus communicat *ad extra*, esse in se ma-
 gnum sit, si tamen veniat in comparationem cum Deo,
 quodum aliquid est, & instar cujusdam se habet stillæ
 in comparatione Oceani, & adhuc multò minùs : gut-
 tula enim aquæ edusque multiplicari potest, ut i-
 pus etiam Oceani immensitatem adæquet ac superet,
 si omnia bona creata tamen multiplicarentur, & ex-
 celsarent in perfectionem infinitam, nunquam tamen
 ipsum esse DEI infinitum attingere & adæquare va-
 lerent. Quapropter omnia bona, quæ sunt in Mundo,
 non nisi rot puncta sunt, tot stillæ, tot atomi : cunctæ
 terrena civitas aliud non representant, quam uni-
 cum auri punctum : cunctæ consolationes sensus non
 nisi sunt una stilla mellis, permixta tamen magna
 copia fellis : cuncti honores Mundi sunt veluti mi-
 nimus aeris atomus. Et hæc sunt illa præclara bona,
 quæ Mundi amatores adeò suspiciunt & deprædi-
 cent. Supposita hac veritate, certissimum est, in
 creaturis minimè reperiri verum gaudium : siquidem
 verum gaudium plenum est, & perfectum, fundatum
 in pleno, perfecto, & infinito bono : bonum verò &
 gaudium creaturarum imperfectum est, finitum, instar
 puncti,